

SEPA ȘI OPERATORII ECONOMICI

Forumul național SEPA, 25 noiembrie 2008

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI – DIRECȚIA PLĂȚI

Zona Unică de Plăți în Euro

Fundamente

- 1999: Introducerea Uniunii Economice și Monetare și a monedei Euro
- 2000: Planul de acțiune pentru servicii financiare al Comisiei Europene cuprinzând 42 de măsuri pentru crearea Pieței Unice a Serviciilor Financiare (o piață unică a plăților)
- 2002: Lansarea inițiativei SEPA de către sectorul bancar (EPC) și formularea viziunii asupra acesteia:

“Noi, băncile europene și asociațiile sectorului bancar, împărtășim viziunea creării unui spațiu comun pentru plățile domestice și transfrontaliere în euro și ne conjugăm eforturile în vederea implementării acestei viziuni pentru beneficiul consumatorilor europeni, al industriei și sectorului bancar și, în consecință, lansăm inițiativa “Euroland - Zona Unică de Plăți”.

Zona Unică de Plăți în Euro

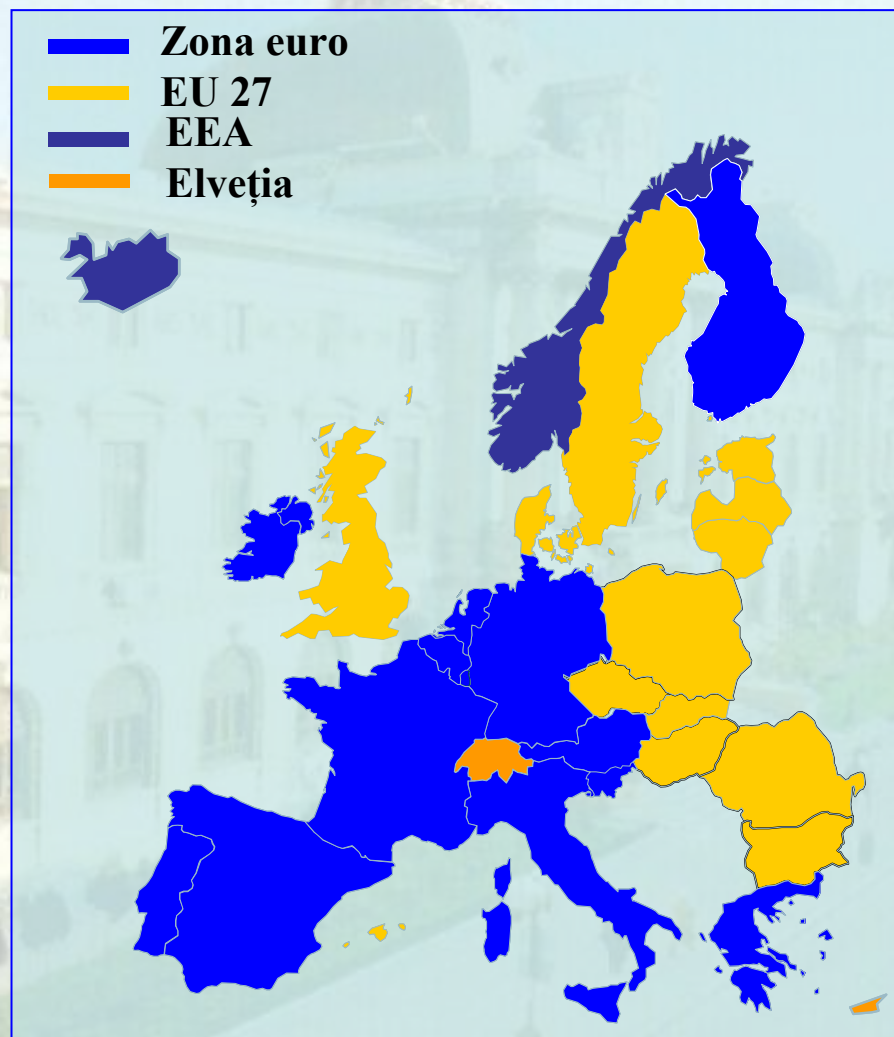
Definire

SEPA reprezintă:

- O **inițiativă politică** publică a Comisiei Europene și a Băncii Centrale Europene de a crea un cadru armonizat, integrat pentru plățile în euro, ca obiectiv al Agendei Lisabona. Această inițiativă are susținerea Consiliului European al Plăților.
- **Zona europeană** în care cetățenii, companiile și alți actori economici pot iniția și recepționa plăți în moneda euro, atât în interiorul, cât și în afara frontierelor de stat, în aceleași condiții de bază, cu aceleași drepturi și obligații, indiferent de localizarea geografică.
- Un **proiect de armonizare** majoră. Piețele naționale de plăți vor implementa o nouă legislație, practici de business și standarde tehnice comune pentru componentele de bază ale transferurilor credit, debitărilor directe și plăților prin card.
- Un **substitut** pentru produsele naționale actuale. Între anii 2008 și 2010 produsele naționale și cele de tip SEPA vor coexista. După această perioadă, produsele naționale vor fi eliminate în mod gradual, iar procesul va fi stimulat de forțele pieței.

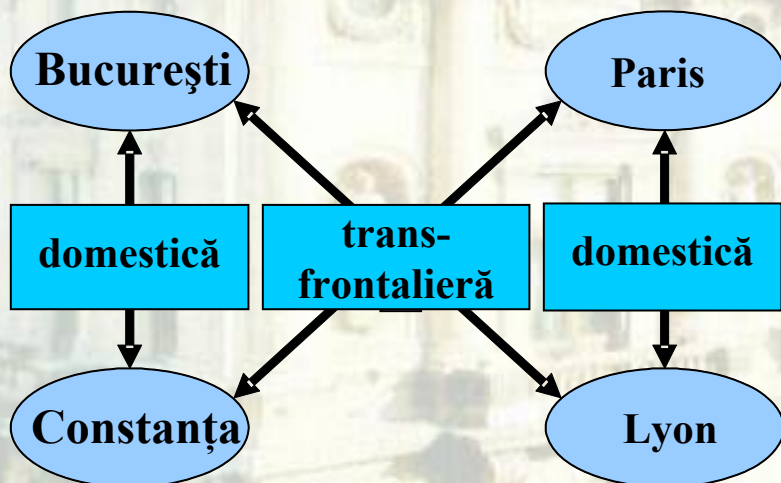
Caracteristicile SEPA

- **Standardizare** - eliminarea tuturor barierelor de natură tehnică și comercială dintre piețele actuale naționale de plăți
- **Disponibilitate totală** - schemele transfer credit SEPA și debitarea directă SEPA disponibile pentru toți utilizatorii
- **Accesul universal** - eliminarea obstacolelor tehnice care împiedică acceptabilitatea deplină și pe scară largă a cardurilor bancare
- **Accesibilitatea** - Stabilirea condițiilor care permit tuturor contrapărților să stabilească legături reciproce

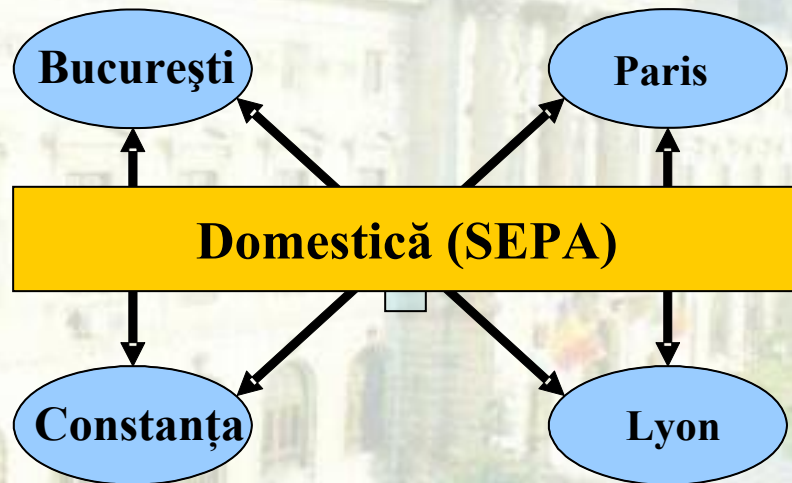

Plățile în contextul SEPA

În cadrul UE/EEA în prezent

În cadrul UE/EEA în SEPA

Instrumentele SEPA

Caracteristici comune ale transferului credit și debitării directe

- Sunt aplicabile tuturor plăților în moneda euro în cadrul Zonei Unice de Plăți în Euro, fără limită de sumă
- Nu există diferențiere între plățile transfrontaliere la nivelul zonei unice și cele naționale (domestice)
- Utilizarea unui standard unic UNIFI ISO 20022 bazat pe formatul SWIFT XML (obligatoriu pentru spațiul interbancar și recomandat pentru interfața client-bancă)
- Utilizarea codurilor IBAN și BIC ca identificatori unici ai mesajelor de plată și înlocuirea codificărilor naționale pentru bănci și conturi bancare
- Cicluri armonizate de decontare și de soluționare a excepțiilor (returnări și refuzuri ale mesajelor aferente plăților)
- SEPA va crea doar standardele și serviciile de bază; băncile sau grupurile bancare pot dezvolta servicii cu valoare adăugată.

Transferul credit SEPA

Caracteristicile plății

- Întreaga sumă transferată este creditată în contul beneficiarului, fără deduceri
- Termenul **maxim** de decontare, de la inițierea plății și până la recepționarea de către beneficiar, este de 3 zile lucrătoare
- Transmiterea completă a datelor de referință (140 de caractere)
- Standarde și coduri uniforme, incluzând motivul refuzului

Aspecte care nu sunt acoperite de SEPA

- Transferurile credit din afara Zonei Unice de Plăți
- Plățile ordonate în alte monede decât euro
- Plățile urgente, sau “zi pe zi”

Debitarea directă SEPA

- Mecanismul de colectare bazat pe mandate de debitare directă **semnate**
- Dematerializarea mandatului pentru creditor, transmiterea sa electronică de la banca creditorului către cea a debitorului, împreună cu primul ordin de debitare directă
- Banca debitorului nu are obligația verificării mandatului, dar poate oferi servicii cu valoare adăugată aferente autorizării debitării
- Elemente noi de identificare a datelor transmise: număr unic al mandatului/ identificadorul creditorului (specific pentru fiecare țară) / codurile IBAN și BIC
- Standarde și coduri armonizate, incluzând coduri aferente mesajelor returnate, identice cu ale transferurilor credit, în vederea facilitării procesării integrate, automate (STP)
- Transmiterea datelor aferente semnăturii electronice a mandatelor care urmează a fi introduse într-o etapă ulterioară

Cauze ale implicării reduse a beneficiarilor

operatorii economici

- Implicare redusă în procesul de adoptare a deciziilor; doar băncile dețin inițiativa
- Standardizarea acoperă doar spațiul interbancar
- Produsele standard SEPA nu oferă aceeași funcționalitate cu cele deja existente
- Disponibilitatea codurilor IBAN/BIC
- Oferta de servicii cu valoare adăugată
- Termene diferite de finalizare a procesului de migrare în țările SEPA
- Debitare directă B2B
- Mandate de debitare directă

Consumatorii

- Același nivel (sau mai redus) al serviciilor la aceleași niveluri ale costurilor
- Aceeași funcționalitate a instrumentelor
- Nivel scăzut de informare
- Nivel redus de percepția schimbărilor

Comercianții (carduri)

- Creșterea costurilor (aferele cardurilor)
- Scăderea eficienței
- Reducerea transparenței
- Concurență redusă
- Putere mai mică de negociere a comercianților
- Apariția unor monopoluri
- Acceptabilitatea transfrontalieră

Factori cheie

Implicarea beneficiarilor

Funcționalitate

Eficiență

Rentabilitate

Oportunități strategice create de SEPA

Modificări ale infrastructurii și proceselor

- Utilizarea codurilor IBAN/BIC
- Standardizarea produselor oferă posibilitatea îmbunătățirii proceselor și sistemelor
- Pot fi implementate soluții centralizate
- Managementul mai eficient al mandatelor de debitare directă
- E- și M-Payments
- Îmbunătățirea terminalelor POS

Externalizarea activităților

- Centre specializate de servicii (Shared service centres)
- Externalizarea activității administrative și a proceselor comerciale

Managementul lichidităților

- Noi standarde și produse pe piețele existente îmbunătățind procesul de reconciliere, procesare integrată și administrarea capitalului de lucru
- Îmbunătățirea canalelor de transmitere
- Cicluri de decontare reduce

Costurile bancare

- Transparența va crește eficiența și va stimula concurența, reducând costurile bancare
- operatorii economici vor reduce numărul relațiilor bancare, în special în zona euro

Comunicare

- Explicarea, instruirea și comunicarea noilor reguli la nivel intern
- Educarea clienților va crește eficiența

Beneficii

- Prețuri mai reduse – economii la nivel de costuri
- Management al lichidității mai eficient – rezultate financiare mai bune
- Procesare integrată, standardizarea proceselor în vederea reconcilierii automate – economii la nivel de costuri
- Centralizarea administrării conturilor clienți și furnizori în cadrul departamentelor financiare – rezultate financiare mai bune, economii la nivel de costuri

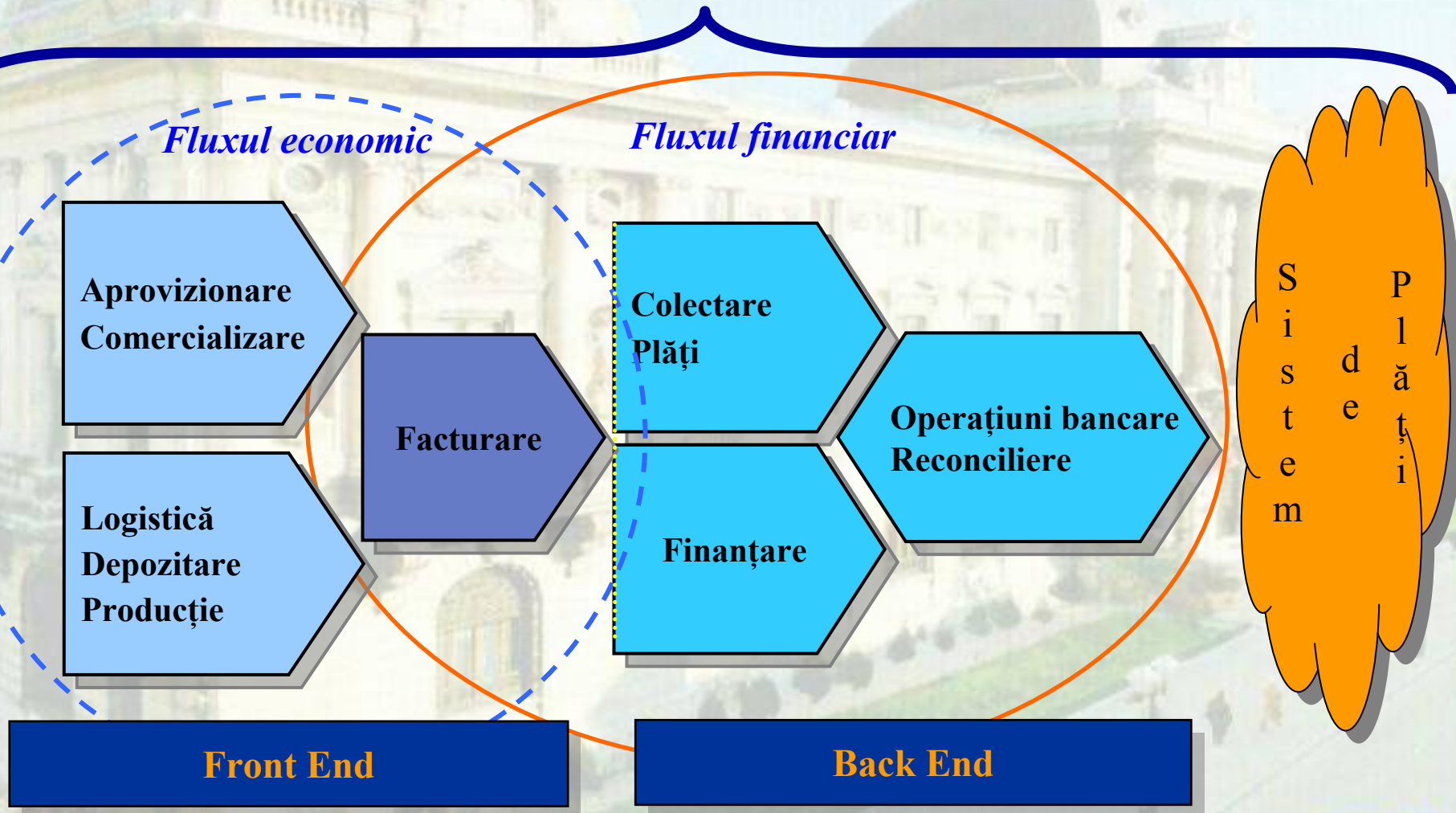
Structura comisioanelor

Transparență ridicată

- Nivel ridicat de **transparență** a comisioanelor
  - Eliminarea deducerilor din suma transferată - fiecare bancă va comisiona doar pentru segmentul propriu aferent tranzacției de plată.
  - Comisionarea va fi realizată separat, fără deduceri din suma transferată.
- Intensificarea competiției între furnizorii de servicii de plăți - va exercita o **presiune descendentă** asupra costurilor (comisioanelor).
- Sporirea investițiilor necesare furnizorilor de servicii de plăți pentru a se alinia la noile standarde - va genera o **presiune ascendentă** asupra costurilor (comisioanelor)
- Tendința de consolidare a activității furnizorilor de servicii de plăți – activitatea de plăți va deveni, într-o măsură și mai mare, o **activitate bazată pe volum**. Procesatorii cu costurile cele mai reduse vor deține avantajul competitiv.

Fluxul economico-financiar

FLUXUL ECONOMICO-FINANCIAR

Optimizarea fluxului economico-financiar

Instrumentele avute în vedere pentru optimizarea fluxului economico-financiar:

- Facturarea electronică (e-invoicing)
- Mandatele electronice (e-mandates)
- Reconcilierea electronică (e-reconciliation)
- Infrastructură electronică completă (e-infrastructure)

Comisia Europeană estimează că economiile potențiale care ar putea fi realizate prin introducerea facturării electronice în sectorul business-to-business se ridică la 238 mld. de euro pe an. Asociația Europeană a Trezorerilor apreciază economiile rezultate la aproximativ 243 mld. euro pe an. Aceste estimări au la bază, în special, economiile rezultate din procesele aferente activităților de facturare ale companiilor și nu iau în calcul o serie de alte beneficii conexe ale introducerii facturării electronice.

Beneficii conexe ale facturării electronice

- Creșterea frecvenței facturării (datorită reducerii costurilor de reconciliere și a creșterii eficienței procesului de decontare) va diminua expunerile și va reduce riscul de creditare;
- Verificarea autenticității și a integrității datelor conținute în facturile electronice ca urmare a transmiterii acestora prin furnizori specializați în servicii de remitere va diminua riscul de fraudă;
- O gestionare mai eficientă a cash-flow-ului, ca rezultat al accelerării procesului de decontare;
- Reducerea costurilor aferente proceselor tehnologice informaționale ca urmare a standardizării interfețelor pentru sistemele de gestiune, facturare, contabilitate, fiscale și de plăți;
- Automatizarea continuă a activității prin module de comenzi electronice (e-orders), extrase electronice (e-statements), etc., în cadrul procesului de aprovizionare, utilizând aceleași elemente de date și standarde și aceleași canale de transmitere;
- Reducerea costurilor de finanțare ca urmare a automatizării activității de finanțare a creanțelor;
- Creșterea productivității ca urmare a decongestionării personalului de anumite sarcini de rutină aferente activității de facturare, incidente de plăți, urmărirea încasărilor etc. și canalizarea acestuia către o mai bună servire a clienței, vânzări sau îmbunătățirea proceselor.

Reconciliere, procesare integrată și standardizare

SEPA promovează o standardizare ridicată

- Standardizarea mesajelor este elementul cheie pentru reconcilierea automată: adoptarea standardului ISO 2022 XML
- Până la 140 de caractere utilizabile pentru informația de remitere și până la 35 de caractere pentru referința clientului. Datele sunt transmise înapoi inițiatorului și remise către beneficiar.
- Utilizarea codurilor IBAN și BIC este obligatorie; banca poate oferi suport în acest sens, în special pentru plățile domestice.
- Refuzurile și returnările sunt administrate într-o manieră predictibilă (SDD).

SEPA - Acces direct la rețelele de plăți pentru companii și comercianți

- Se va permite furnizorilor non-bancari să acceseze rețelele de compensare și decontare direct, ocolind instituțiile bancare
- În consecință, marii comercianți, companiile și administrațiile publice vor căuta să-și reducă costurile prin accesarea directă a acestor rețele
- SWIFT a lansat recent SCORE (Standardised CORporate Environment) care reprezintă un grup de lucru restrâns pentru companii

Tranziția agenților economici către SEPA

Pe termen scurt

- Colectarea și utilizarea codurilor IBAN și BIC
- Pregătirea pentru utilizarea unor noi elemente aferente datelor, spre exemplu câmpul pentru referința dedicată sau informația de remitere
- Analiza utilizării instrumentelor non-SEPA pe fiecare țară (cecuri, bilete la ordin), în vederea determinării potențialului de consolidare
- Identificarea necesităților de modificare a sistemelor interne (ERP/Trezorerie)

Strategice

- Concentrarea asupra oportunităților create de SEPA și evaluarea potențialului de centralizare și raționalizare

Dilemele agenților economici

Argumente în favoarea migrării

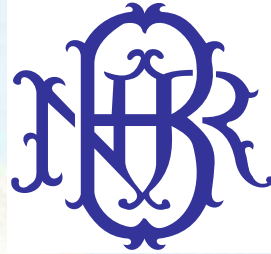
- Un singur proces pentru toate tranzacțiile în euro
- Oportunitatea de creștere a eficienței activității economice prin optimizarea întregului flux economico-financiar
- Nivel garantat al serviciilor (doar în anumite state)
- Informație mai consistentă, permițând reconcilierea mai rapidă
- Mai puține conturi locale (soluții hibrid)
- Structură unică a contului de euro (situație ideală)
- Planificarea proiectelor furnizorilor de plăți este simplificată datorită SEPA

Argumente contra migrării

- Costuri de implementare ridicate (IT, operațiuni, etc.)
- Este necesară continuarea procesului de standardizare
- Mandatele actuale (debitare directă) vor trebui înlocuite (în unele state)
- Corporațiile au deja un grad ridicat de centralizare
- Necesitatea unui cont local pentru colectarea de numerar și cecuri
- Versiunile compatibile SEPA ale sistemelor ERP nu sunt încă disponibile
- Structura juridică și fiscală a companiilor nu permite centralizare

Pregătirea agenților economici pentru migrarea la SEPA

- Evaluarea modului în care SEPA va influența activitatea de plăți a companiei din punctul de vedere administrativ, al tranzacțiilor, procedurilor, practicilor comerciale și activității curente
- Evaluarea oportunităților pe care le oferă SEPA în legătură cu realocarea și raționalizarea fluxurilor de plăți ale companiei
- Analizarea SEPA și ale efectelor acesteia asupra infrastructurii IT, împreună cu furnizorii de soluții informatice

Vă mulțumesc pentru atenție!

**Mircea Tomescu
Direcția Plăți**

E-mail: mircea.tomescu@bnro.ro

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI – DIRECȚIA PLĂȚI

